

Wat die partij dagelijks in het binnenste des Rijks durft doen, strekt niet minder dan tot het vernietigen der grondzuilen van den openbaren vrede, tot het losmaken der banden van de maatschappij en, laat men zich deswege niet bedriegen, tot den grond onder onze voeten te doen schudden. Laten wij niet schroomen om hier den geheelen omvang onzer rampen uit een te zetten, om des te beter de gansche uitgestrektheid onzer hulpmiddelen op prijs te kunnen stellen. Eene stelselmatige lastertaal, in het groot geregeld en met eene voorbeeldelooze halstarrigheid bestuurd, tast, van nabij of van verre, zelfs de kleinste ambtenaren aan. Niemand uwer onderdanen, Sire, is veilig tegen eene beleediging, zoo hij van zijnen Souverein het minste teeken van vertrouwen of tevredenheid ontvangt. Een groot net, dat over Frankrijk uitgestrekt is, omvat alle 's lands ambtenaren: altijddurend in een staat van beschuldiging verkeerende, schijnen zij als van de burgermaatschappij uitgesloten; alleen zij, wier trouw wankelt, worden gespaard; alleen zij, wier trouw bezweken is, worden geprezen; de anderen worden door de factie gekenmerkt, om later zonder twijfel aan de volkswraak opgeofferd te worden.

De periodieke pers heeft met geen minder ijver zijne venijnige schichten tegen de godsdienst en de priesters afgeschoten. Zij wil uit het hart des volks tot het laatste sprankjen van godsdienstig gevoel uitroeijen en zal dit altijd willen. Sire, twijfel niet of zij zal daarin slagen, door de gronden van het geloof aan te vallen, de bronnen van openbare zedelijkheid te bederven en door de bedienaars van de godsdienst onophoudelijk aan bespotting en verachting ten prooi te geven.

Geene kracht, men moet het bekennen, is bekwaam om een zoo vermogend middel van ontbinding, als de drukpers, tegenstand te bieden. Ten allen tijde, wanneer zij zich van hare banden ontslagen heeft, heeft zij den Staat aangerand. Men moet bijzonder getroffen zijn over de gelijkheid harer uitwerkselen sedert vijftien jaren, ondanks het verschil in de omstandigheden en in weerwil van de verandering der mannen, die het staatkundig tooneel hebben betreden. Hare bestemming, in een woord, is de omwenteling te hernieuwen, wier beginselen zij openlijk belijdt. Op verschillende tijden onder het juk der censuur geplaatst, heeft zij immer de vrijheid terug genomen, om haar afgebroken werk weder op te vatten. Ten einde dat met te beter gevolg vol te houden, heeft zij eene ijverige helpster gevonden in de departementale drukpers, welke, door den plaatselijken naijver en haat op te wekken, schrik te verspreiden onder vreesachtige zielen, de regering door eindelooze plagerijen te vermoeijen, eenen bijna beslissenden invloed op de verkiezingen heeft uitgeoefend.

Die laatste uitwerkselen, Sire, zijn voorbijgaande; maar duurzamer gevolgen doen zich in de zeden en in het karakter der natie zien. Eene hevige logenachtige en driftige wijze van twisten, eene school van ergernis en losbandigheid, verwekt er belangrijke veranderingen en een diep bederf; zij geeft eene verkeerde rigting aan den geest, vervult dien met vooringenomenheid en vooroordeelen, leidt dien van ernstige studien af, benadeelt dus de vorderingen van kunsten en wetenschappen, doet onder ons eene altijd toenemende gisting ontstaan, voedt tot in den boezem der huisgezinnen rampzalige twisten en zou ons trapswijze naar den staat van barbaarsheid terug brengen.

Tegen zoo veel kwaads, door de periodieke drukpers gebrouwen, moeten de wet en de justitie haar onvermogen bekennen.

Het zou overbodig zijn de oorzaken op te sporen, die de beteugeling hebben verzacht en daarvan ongevoelig een onnut wapen hebben gemaakt in de handen van het gezag. Het is genoeg de ondervinding te raadplegen en den tegenwoordigen staat van zaken te doen kennen.

De gewoonte der regterlijke magt is, zich moeilijk te leenen tot eene krachtadige beteugeling. Sedert lang had de waarheid van deze opmerking verstandige mannen getroffen: onlangs is zij nog klaarblijkelijk bevestigd geworden. Om te voldoen aan de behoeften, die haar hebben doen instellen, had de beteugeling spoedig en krachtadig moeten zijn: zij is langzaam, zwak en bijna niets beduidend gebleven. Wanneer zij tusschen beide komt, is het nadeel reeds toegebracht; en in plaats van dat te herstellen, voegt de straf daar nog de ergernis van het pleit geding bij.

De regterlijke vervolging vermoedt, maar de oproerige drukpers wordt nooit moede. De eene houdt op, om dat er te veel te straffen valt, terwijl de andere hare krachten vermeerderd naar mate hare misdrijven toenemen.

In de verschillende omstandigheden heeft de vervolging hare tijden van ijver of slaphcid gehad; maar ijver of laauwheid, wat gaat dit de drukpers aan? Zij zoekt in het verdubbelen harer uitspatingen den waarborg, dat zij niet gestraft zullen worden.

De ongenoegzaamheid, of liever de onnoodigheid der middelen van voorzorg, bij de bestaande wetten bepaald, wordt door de toekomst aangetoond. Even waar is het, dat de openbare veiligheid door de losbandigheid der drukpers wordt in gevaar gebracht. Het is tijd, het is meer dan tijd, een einde aan hare verwoestingen te maken.

Hoor, Sire, die stem van verontwaardiging en afschrik, die van alle kanten in uw Koninkrijk opgaat. De vreedzame burgers, de welgezinde lieden, de vrienden van orde steken smekende de handen naar U uit. Allen bidden U hen te behoeden tegen het terugkeeren der rampen, waaronder hunne vaders of zij zelven zoo zeer ~~geen~~ zucht hebben. Die ongerustheid is te wezenlijk om geen ingang te vinden, die verlangens zijn te wettig om niet verhoord te worden.

Er bestaat slechts een middel om daaraan te voldoen, namelijk tot de charter terug te keeren. Indien de bevoordingen van art. 8 twijfelachtig zijn, is de zin daarvan duidelijk. Het is zeker, dat de Charter de vrijheid der dagbladen en periodieke geschriften niet heeft toegestaan. Het regt om zijne persoonlijke meening openbaar te maken sluit zeker niet in het regt om bij wijze van onderneming de gevoelens van een ander publiek te maken. Het een is het gebruik van een vermogen, dat de wet heeft kunnen vrijlaten of beperken; het andere is eene speculatie van nijverheid, die, zoo als de anderen en meer dan de anderen, de waakzaamheid van het openbaar gezag doet vooronderstellen.

De bedoelingen der charter op dit stuk zijn naauwkeurig uit een gezet in de wet van 21 oktober 1814, die daarvan eenigzins het aanhangsel uitmaakt. Men kan des te minder deswege twijfel voeden, daar die wet den 5 juli, dat was

eene maand na het afkondigen der charter, aan de kamers werd aangeboden. In 1819, op het tijdstip zelven, waarop een tegenstrijdig stelsel bij de kamers de bovenhand had, werd daarin openlijk verklaard, dat de periodieke drukpers niet geregeerd werd door de bepalingen van art. 8. Deze waarheid is verder ook door de wetten zelve bewezen; die aan de dagbladen de verpligting van een borgtocht hebben opgelegd.

Nu schiet er, Sire, niets meer over dan te vragen, hoe die terugkeer tot de charter en tot de wet van 21 oktober 1814 geschieden moet. Het gewigt der tegenwoordige omstandigheden heeft dit vraagstuk opgelost.

Men moet zich zelve niet misleiden. Wij bevinden ons niet meer in de gewone omstandigheden van eene vertegenwoordigende regering. De beginselen, waarop zij gegrond is, hebben niet ongeschonden kunnen blijven te midden der staatkundige wisselvalligheden. Eene woelzieke democratie, die tot in onze wetten doorgedrongen is, poogt zich in de plaats van de wettige magt te stellen. Zij beschikt over de meerderheid der verkiezingen, door middel dier dagbladen en de medewerking van menigvuldige zijtakken. Zij heeft, voor zoo ver dit in hare magt stond, de geregelde uitoefening van het belangrijkste voorrecht der Kroon, dat om de verkiesbare kamer te onthouden, verlamd. Daardoor zelfs is de constitutie van den Staat geschokt geworden. Uwe Majesteit alleen behoudt de magt om haar weder op hare grondslagen te plaatsen en te bevestigen.

Het regt en de pligt, om hare handhaving te verzekeren, is het onafscheidbaar attribuut der soevereiniteit. Geen bestuur op aarde zou staande blijven, indien dit het regt miste om voor zijne veiligheid te waken. Die magt is ouder dan de wetten, om dat zij in den aard der dingen ligt. Dit zijn, Sire, grondregels, die door den tijd zijn bekrachtigd en door alle staatkundige schrijvers van Europa erkend worden.

Maar die grondregels hebben nog eene andere veel stelliger wettiging, die der charter zelve. Art. 14 heeft Uwe Majesteit bekleed met eene genoegzame magt, zeker niet om onze instellingen te veranderen, maar om die te bevestigen en meer onwankelbaar te maken.

Dringende noodzakelijkheid laat niet toe langer de uitoefening dier oppermagt uit te stellen. Het oogenblik is gekomen om toevlugt te nemen tot maatregelen, die in den geest der charter terugkeeren, doch die buiten de wettige orde zijn, waarvan alle hulpmiddelen te vergeefs zijn uitgeput geworden.

Sire, uwe ministers, welke voor de gevolgen dier maatregelen moeten instaan, aarzelen niet U die voor te stellen, in de overtuiging, die zij bezitten, dat de regtvaardigheid zal zegeprelen."

Alle de ministers, behalve de heer *de Bourmont*, die, zoo als men weet, afwezig was, hebben dit rapport onderteekend.

De maatregelen, die zij den Koning hebben aangeraden, bestaan, voor eerst, in eene ordonnantie, bij welke de vrijheid van de periodieke drukpers wordt geschorst en bepaald, dat geen dagblad of periodiek geschrift, zonder onderscheid van de daarin behandelde stoffen, mag uitgegeven worden zonder eene bijzondere vergunning, daartoe door de schrijvers en de drukker afzonderlijk van den Koning te verkrijgen, welke vergunning alle drie maanden vernieuwd moet worden en ook ingetrokken worden kan. Die vergunning kan ook provisioneel door de prefecten ingetrokken worden ten aanzien der bladen, welke in de departementen worden uitgegeven. Geen geschrift, minder dan twintig vellen druks groot, mag uitgegeven worden zonder goedkeuring van den minister van binnenlandsche zaken voor Parijs en van de prefecten voor de departementen; terwijl elk geschrift van meer dan twintig vellen druks, dat niet een en het zelfde werk uitmaakt, ook die goedkeuring zal behoeven. De memorien in regtsdingen en de gedenkschriften der geleerde of letterkundige maatschappijen zijn ook aan eene voorafgaande goedkeuring onderworpen, indien zij geheel of gedeeltelijk staatkundige zaken behandelen.

Ten tweede, in eene ordonnantie, waarbij de zoo even verkozen kamer der afgevaardigden wordt ontbonden, en wel, zoo als in de inleiding daarvan gezegd wordt, uit hoofde der kunstgrepen, die op verschillende punten des Rijks in het werk zijn gesteld om de kiezers te bedriegen en te misleiden bij de laatste verrigtingen der kieskollegien.

In eene ordonnantie, waarbij het stelsel van verkiezingen wordt veranderd. De inleiding van deze luidt aldus:

„Besloten hebbende om het terugkeeren van kunstgrepen te beletten, die op de laatste werkzaamheden der kieskollegien een verderfelijken invloed gehad hebben;

„Willende diensvolgens, naar de grondbeginselen der constitutionele charter, de regelen van verkiezing hervormen, waarvan de ondervinding het nadeelige heeft geleerd;

„Hebben wij de noodzakelijkheid erkend om gebruik te maken van het regt, dat ons toekomt, om door daden van ons uitgegaan te voorzien in de veiligheid van den Staat en in de beteugeling van alle onderneming, die de waardigheid onzer kroon zou aanranden."

De hoofdbepalingen van dit merkwaardig bevelschrift zijn, dat de kamer voortaan alleen uit afgevaardigden van de departementen zal bestaan; het bedrag der te betalen belasting voor kiesregt en dat om verkozen te worden moet alleen voortkomen uit de grondbelasting en die op het personeel en mobiliair, en dus niet meer uit de belasting op de patenten; de arrondissementskollegien zullen kandidaten benoemen en de departementale kollegien de afgevaardigden, voor de helft uit de generale lijst der kandidaten, door de kleine kollegien gekozen. Het getal der afgevaardigden wordt terug gebracht op dat, oorspronkelijk bij de charter vastgesteld, en dus van 430 tot 258 verminderd. Volgens art. 46 der charter zal in de kamer geen amendement in eene wet mogen gemaakt worden, ten zij door den Koning voorgesteld of goedgekeurd en na alvorens naar de bureaux verzonden en daarin onderzocht geweest te zijn.

Eene vierde ordonnantie bepaalt, dat de arrondissementskollegien den 6 september en de departementskollegien den 13den dier maand zullen vergaderen en dat de kamers tegen den 28sten dierzelfde maand bij een geroepen worden.

Bij eene vijfde ordonnantie is de heer *Delaveau* tot staatsraad in gewone dienst benoemd, en zijn tot bijwoning der vergaderingen van den staatsraad gemagtigd de graaf *de Vaublanc*, de baron *Dudon*, de marquis *de Forbin des Issarts*, de baron *de Frenilly*, de heeren *Franchet Desprey*, *de Castelbajac*, *Syriens de Mayrinhac*, *Cornet d'Incourt*, *de Villebois*, *de Formon* en *de Conny*, terwijl de heer *de*

LITHOGRAPHISCHE STEENEN, in alle soorten, te bekomen bij **CHRIST. REYNCKE**, 162, Nieuwehaven, te Rotterdam, en bij **J. P. STACHELHUSEN en ZONN**, 87, in de Nes, te Amsterdam.

M. WAGTENDONK, Nieuwehaven, wijk M, n.º 162, over de Pakkenbrug, te Rotterdam, verkoopt alle soorten van **MESTING**, *Moscovische* **PAKMATTEN**, oude **GENIERMATTEN**, **GONJE BALEN**, **LINNEN ZAKKEN** en **BALLAGE**, tot eenen civielen prijs.

UIT DE HAND TE KOOP eene florissante **BAKKERIJ**, waarin per jaar ruim honderd mud aan Tafelbeschnitte verpakken wordt en negen honderd mud aan Tarwebrood. Kunneude, indien de Kooper niet kundig mogt zijn in de Beschnit enz., volgens overeenkomst, daarin volledig onderrigt bekomen, ten einde alles in volle waarde blijven kan.

Nader onderrigt is te bekomen bij **D. JASSEER**, op het Spui, wijk G, n.º 175, te Rotterdam. Brieven *franco*.

Door verandering van Woonplaats wordt **TER OEVERNEMING** aangeboden een **KRUIDENIERS-WINKEL**, waarin ook Negocie wordt gedaan in *Tabak*, *Suif* en *Sterken Drank*, staande dezelve op een zeer goeden stand binnen de stad Delft. Te bevragen met gefrankeerde brieven, gemekt E. B., bij den Drukker en Boekhandelaar **P. DE GROOT**, te Delft.

Te **ROTTERDAM** ligt in Lading, voor Passagiers, naar **BATAVIA**, het snelzeliend gekoepd Frearschip *Helena Christina*, Kapitein *Broder Johannes Martens*, om in den loop van de maand Julij of begin van Augustus te vertrekken; hebbende uitmuntende inrigtingen tot Logies. Te bevragen ten Kantore van **KUJPPER, VAN DAM en SMEER**, en **HUDIG en BLOKHUIZEN**, en bij den Kapitein aan boord.

DE HOUDER of HOUDERS van het COGNOSSEMENT over 2 Kistjes SPECIE, gemekt **H. I. NELIS**, te Batavia aan order afgeleden door den Heer **H. J. NELIS** en te Rotterdam van daar aangebracht per het schip *Batavia*, Kapitein *M. Azon Jacometti*, worden verzocht zich ten spoedigste aan te melden ten Kantore van **KUJPPER, VAN DAM en SMEER**, te Rotterdam voornoemd.

PUBLIEKE VERKOOPING op Maandag den 2 Augustus 1830, des voormiddags ten 10 ure, buiten de Delfschepoort, van eene partij **AFBRAAK**, bestaande in Kapbindten, Spunten, Moerbindten, Standvinken, Bindten, Kozijnen, Dakdeelen, Gordingen enz.; zijnde dags vóór en op den verkoopdag te zien.

Wordt geadverteerd, dat van het **HUIS en ERVE**, met **TUIN en KOEPEL**, den 27 Julij door den Notaris **BOOMER**, te Rijswijk, geveild, de gunning zal plaats hebben op Dinsdag 3 Augustus 1830, des namiddags ten 6 ure, in het Regtshuis derzelve Gemeente. Inmiddels nader onderrigt ten Kantore van voornoemden Notaris.

Een **REIZIGER**, die vrienmaal staats de Zuidelijke Provincien des Rijks voor Commerciële Betrekkingen doorreist, zag zich gaarne belast met de **STALEN** van een goed Huis. Hierop reflecterende, verveege men zich in Persoon of met gefrankeerde Brieven, onder de letter **P**, bij **TH. L. THOMPSON**, Boekhandelaar, te Rotterdam.

Eene bekwame **KEUKENMEID** van de **R. C. Godsdienst**, welke met de Brabantse Kagehels en het Spir gewoon is om te gaan, verlangt bij fassoenlijke Lieden geplaatst te zijn; kunneude voldoende Getuigschriften produceeren. Adres aan het Verhuur-Kantoor in de Breestraat, wijk K, n.º 194, te Rotterdam, waar **DIENSTBODEN** bezorgd worden tegen de helft der gewone Goedspenning.

